

Det nytter ikke bare at verne om gravenes fred og om plantene, som vokser foran vor fot. Uten dyrene blir naturen hjelpeløst forvandlet til en ørken, hvor alle stemmer, alt liv og al glæde forsvinder.

Skulde der antydes, hvad en slik lov maa gaa ut paa, saa blir det: at lægge skarp, kontrollerende myndighet i vore videnskabelige institutioners haand; at forbyde ethvert salg av egg fra privatfolk; at totalfredre — lokalt eller for det hele land — en række nærmere angivne, sjeldnere dyr, og at nægte utenlandske samlere at grassere i landet uten særskilt bevilgning. Disse lovbud er forlængst sat ut i livet i visse deler av Afrika; men vi har endnu ikke gjort skridt til at komme efter.

Ingen ligger nærmere til at opta arbeidet i denne retning end vore hjemlige turister; for ingen lider mere under naturens ødelæggelse end den, som søker ut i den store natur for at finde hvile. Turisten, naturvennen, kan ikke gaa likegyldig og se paa, hvordan vort lands natur efterhvert blir lagt øde. Han vil ikke miste den fuglesang, som har sunget sig ind i hans sind, fra han var en næve stor, eller det lekende og muntre lille dyr, hvis liv og færd har skaffet hans øie og tanker den hvile, han saa saart trængte til efter sin indsats i det intense kulturarbeides tjeneste. Derfor tror jeg ogsaa, at et nødop fra det døende liv i vor natur vil bringe vore hjemlige turister til at vaagne og som de første ta arbeidet op for at redde, hvad endnu reddes kan.

Trondhjem i oktober 1912.

Dr. Hjalmar Broch.

HIST OG HER I SNAASEN.

AV S. UDBY.

De vidtstrakte Grænsetrakter i Nordre Trondhjems Amt, fra Snaasen og nordover, er endnu lite kjendt av vore Fotturister. Det burde være anderledes. For det er likesaa letvint at naa Snaasen med Jernbane og Dampskib som at komme f. Eks. op i Meldalen, og naar man har hjemsoekt Troidheimen et passe Antal Gange, kan det smake godt at se sig om i Indherreds Fjeldbygder, der de strækker sig langs Riksgrænsen fjerne og uberørte av alslags Reisetrafik.

Fra etpar Streiftog paa de Kanter er det at nedenstaaende Billeder er hentet.

Første Gang la jeg Veien fra Stenkjær opover Ognaldalen, overnattet paa Høen i Gaulstadgrænden, hvor der var godt Kvarter, og gik over Fjeldet til Skjækervandet. Det er en Rute som jeg ellers ikke vil anbefale. Ognaldalen byr i sig selv paa liten Avveksling, men værst er det at man kan bli slemt lurt for Nattekvarter ved Skjækervandet, hvor der med Undtagelse av en Eneboer ikke findes nogen Sæter at ta ind i. Det er paa Gommolien ved Nordenden av Vandet, og Eneboeren selv, Ola Gommolien, ser man paa Billedet næste Side.

Ola Gommolien er en navnkundig Mand i Bygderne derinde. Han er Søn av Gamlefolket paa Gaundalen, svensk baade paa Fars- og Morssiden, men opvokset paa norsk

Side av Grænsen. I mange Aar har han boet ved Skjæker-
vandet og ernæret sig som Jægersmand. Engang var han
ogsaa gift, men lunefuld og mistroisk som han var, kunde
Konen ikke holde ut med ham deroppe i Ødemarken,
og reiste hjem til Imsdalen hvor hun var fra. Efter den
Tid flyttet han Pladsen Gommolien ned til Vandet. Før
laa den et Stykke ovenfor, som man vil se paa Rektangel-
kartet.

Fra Gommolien ved Skjækerlandet.

S. U. fot.

Om hans Mistroiskhet overfor Fremmede hørte jeg
allehaande Historier helt nede paa Stenkjær. Adskillig
Oppspind var der vel iblandt, men en egen Skrue har han
sikkert alltid været. Jeg kom godt ut av det med ham,
og Venenskapet blev yderligere bestyrket da han fik Røktobak
og etpar Drammer. Til Gjengjæld trakterte han med
god Kaffe, men Mat maatte jeg holde mig selv med. Det
var nok smaat Stel med hans Spisekammer. De eneste
Husdyr han hadde, var en Hest og en Finnehund som
er noget av det arrigste jeg i mine Levedage har støtt paa.

Ola hadde meget at fortælle om sine Jagtbedrifter,
og bl. a. viste han frem en Tollekniv hvor Bladet var

næsten helt opplitt. I Skaftet var der slaat ind en Stift
for hver Elg han hadde været med paa at ta, — jeg tror
der var en 30—40 Stifter —, og desuten for nogen Gau-
per og en Ulv. Jagt var hans Liv, og Riflen eller Hagl-
geværet hang over Skulderen, saasnt han skulde ut i
Marken.

For Natten fik jeg det over Forventning hos Ola.
En liten Alkove, som var hans Sengerum, overlot han til
mig, og selv redet han et Leie for sig paa Kjökkengulvet.

Slik kunde man nok stille sig, naar en enslig Tu-
rist kom dit, men til at ta imot flere egner Gommolien
sig absolut ikke. Skulde flere i Følge tænke paa at
besøke Grænsetrakten øst for Skjækerfjeldene, bør de hel-
ler ta opover Snaasenvandet til Aalnes og Landeveien til
Kjøbli i Imsdalen. Herfra er det etpar Mil over Fjeldet
til Gaundalen. Kjøbli er et udmerket Kvarter.

*

Fra Holdershatten, Grænseros No. 177.

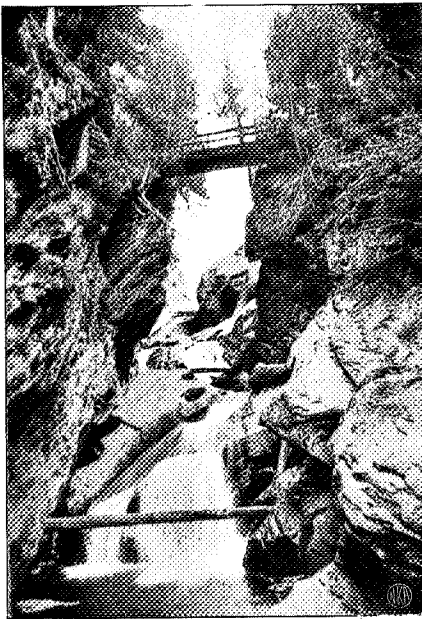
S. U. fot.

Paa Rektangelkartet »Jævsjø« vil man i Nærheten av
Riksgrænsen finde 3 Gaarde, Gaundalen, Holden og Jæv-
sjø. De er alle brukbare Kvarterer, spesielt Holden, hvor

det var rigtig velstelt. Fjeldovergangene fra den ene Gaard til den anden er ganske lempelige, og fra Høiderne har man en vid Utsigt til begge Sider av Grænsen. Paa Holdershatten tok jeg omstaaende Billede.

Det store Vand som sees i det fjerne, er Jævsjøen, og Fjeldene i Bakgrunden tilhører det høie Parti i Sørli, — Bjørkvashatten, Allegaissa, Jævsjøhatten m. fl. Mot Syd er der en prægtig Utsigt indover Jemtland, bl. a. til den vakre Sjø Torrøn som kranses av skogklædte Bredder, og yderst ute i Horisonten dukket endog Åreskutan op.

*

S. U. fot.

Storaaselven nedenfor Gravbrøt.

I Nærheten av Gaarden Gravbrøt paa Snaasen, 10 Km. ovenfor Sem, danner Storaaselven, eller Grana som den kaldes længer nede, en Række Fosser og Stryk. Par-

tiet er overmaade malerisk netop der hvor Bygdeveien paa Bro gaar over det dype Gjel.

I Sommer da jeg tok Billedet, var rigtignok Vandføringen minst mulig efter den langvarige Tørke, men i Flomtiden maa Elven her byde et pragtfuldt Skue. Interessant er det ogsaa at se den Uendelighet av Jættegryter som Strømhvirvlerne har dannet, især ovenfor Broen. — Jeg vil specielt anbefale Sommergjæsterne paa Snaasen, naar de tar en Utflugt til Blomlisæteren, at de da ogsaa tar den lille Avstikker fra Gravbrøt og ser paa Fossen i Storaaselven. Den er vel værdt et Besøk.